

від характеру та інтенсивності ураження кишечника, розвитку дисбактеріозу й аутоінтоксикації, стану загальної резистентності організму.

З літератури відомо, що в механізмі розвитку та перебігу симптомів ураження шлунку і кишок важлива роль належить активним біогенним амінам і в першу чергу гістаміну, який у великій кількості утворюється в кишковикі. Надлишок в організмі гістаміну і інших біогенних амінів, порушує нервові процеси і тонус гладеньких м'язів шлунково-кишкового тракту, кровоносних судин, бронхів і спричиняє біль, посилює запалення. Зменшення, на самому початку запалення, моторної і секреторної функцій кишок призводить до порушення травлення. При неправильному лікуванні запальний процес набуває хронічного перебігу. Хронічний перебіг зустрічається у тварин, яких не вдалось повністювилікувати. У хворих тварин апетит послаблений, або поступово зникає. Пригніченість, залежування, часто з'являються закріпи або проноси. При хронічному перебігу захворювання, у випадку покращення умов годівлі та утримання, можливе самовидужання.

Комбіноване застосування фармакологічних препаратів, із урахуванням перебігу хвороби у першій дослідній групі, спричинило швидший, у порівнянні з другою дослідною групою, фармакотерапевтичний ефект із видужанням хворих з гастритами і гастроентеритами собак на 5 днів швидше.

УДК 636.03

*Танцюра А. В., студентка I курсу магістратури спеціальності «Ветеринарна медицина»
Науковий керівник – Горюк В. В., кандидат ветеринарних наук, доцент,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРАНУ ПРИ ХВОРОБАХ НИРОК У СОБАК

Дрібні домашні тварини, особливо собаки, завжди мали велике значення в житті людини. Поруч з тим, останнім часом в силу різноманітних причин їм відводилась недостатня увага. Останнім часом можна відмітити підвищення зацікавленості з боку громадян до таких тварин. На жаль не кожен власник тварини може забезпечити їй необхідні умови як годівлі, так і утримання.

Пієлонефрит є досить поширеним захворюванням серед тварин. Основну роль у виникненні цієї хвороби відводять бактеріальному фактору. Доведено також етіологічну роль мікоплазм, вірусів, грибів, сальмонел, гонококів і ін. Саме тому пієлонефрит спостерігається частіше у самок після родів при пошкодженні родових шляхів і розвитку псевродових ускладнень: затримки посліду, ендометритів, вагінітів. Виникненню пієлонефриту нерідко сприяє штучне осіменіння, проведене з порушенням правил асептики. Також пієлонефрит виникає в результаті проникнення патогенних збудників у нирку і подальшому розвитку запального процесу в її інтерстиціальній тканині і чашково-лоханковій системі. Під дією сечі в інтерстиціальній тканині нирки утворюється надлишкова кількість гістаміну, який підвищує проникність капілярів для протеїну, що веде до вторинної динамічної недостатності лімфообігу і розвитку нефриту.

Роботу розпочали з клінічного дослідження тварин. Спостерігали пригнічення, анорексію, підвищену втомленість, прогресуюче виснаження. Черевна стінка у тварин була напружена, в поперековому відділі підвищена больова чутливість. Хворі тварини приймали позу сечовиділення, горбилися, при цьому виділялася невелика кількість сечі. При зовнішній і внутрішній пальпації нирок виявляли сильну болючість. Збільшені нирки, сечовід.

Найбільш цінні в діагностичному значенні дані ми отримали при лабораторному дослідженні сечі. На початку хвороби у тварин вона була червонуватого кольору з домішками крові, мутна, містила багато білку. В осаді сечі виявляли еритроцити, лейкоцити, епітеліальні клітини ниркової лоханки і каналців. В подальшому, при прогресуванні хвороби, сеча ставала жовтувато-червоною, мала запах аміаку або гною. Реакція сечі була лужна, рН 8,5 і вище. В ній траплялися домішки гнійних пластівців, згустків крові, сечовий пісок.

В процесі лікування найбільш інтенсивно концентрація гемоглобіну зростала в крові собак. Досить високий вміст гемоглобіну в крові хворих на пієлонефрит собак при невеликій кількості еритроцитів в їх крові свідчать про деструктивні зміни в еритроцитах, з їх руйнуванням і виділенням гемоглобіну. Це, очевидно, пов'язано з сильним запальним процесом в організмі тварини.

Як показали проведені дослідження пієлонефрит собак супроводжувався характерними змінами в їх лейкоцитарній картині крові. Так, на початку лікування в крові тварин виявляли значно підвищений вміст незрілих форм нейтрофілів – юних і паличкоядерних, а в окремих випадках траплялися також і мієлоцити. Такі зміни лейкоцитарної формули крові свідчать про запальний процес у організмі і ослаблення його захисних сил.

В процесі лікування в крові тварин відсоток цих клітин значно зменшився. Це можна пояснити тим, що Цифран (Cephtran), який застосовували при лікуванні собак є досить сильним антимікробним препаратом, що належить до цефалоспоринів. Це антибіотик широкого спектру дії, який впливає бактерицидно на грамнегативні бактерії, у тому числі, стафілококи, що утворюють і не утворюють пеніциліназу, на гемолітичні стрептококи, пневмококи, сальмонели, шигели, деякі види протею, мікроби групи *Klebsiella*, паличку дифтерії, гонококи та інші мікроорганізми.

На початку лікування відносний вміст лімфоцитів в лейкоформулі крові собак був низьким – в межах 19,5 %. В процесі лікування кількість цих клітин в крові зростає дуже незначно.

Таким чином, дослідження показників червоної і білої крові хворих тварин у процесі їх лікування показало, що значні відхилення в деяких показниках крові, які супроводжують пієлонефрит у собак, в процесі лікування поступово зникають. Причому, це відбувається досить інтенсивно при застосуванні терапії, яка включає цифран.

Позитивні результати ми отримали і при дослідженні сечі від хворих тварин, яких лікували цифраном. На початку хвороби у тварин ми відмічали характерні зміни кольору, прозорості та питомої ваги сечі.

У собак, в більшості випадків, в сечі містився білок, велика кількість осаду, що складався з уратів, трипельфосфатів, слизу, лейкоцитів і циліндрів. Вже на 5 день у сечі тварин зменшувалась кількість білків, уратів, лейкоцитів і слизу.

Відновлювався колір сечі. На 10 день досліду у більшості тварин сеча мала властивості клінічно здорових собак.

В схему дослідів був включений для лікування пієлонефритів такий препарат, як цифран. Застосуване лікування по-різному вплинуло не лише на показники крові і сечі тварин але і їх загальний стан.

В процесі лікування у тварин поступово зникали ознаки хвороби, що проявлялося в тому, що тварини ставали більш рухливими, у них зникала блювота, кількість актів сечовиділення у них зменшувалася до норми і при цьому вони приймали природні пози. Також у тварин, починаючи з третього дня лікування зникали набряки.

Результати пальпації нирок у процесі лікування свідчили про те, що їх розмір зменшується до норми, зникала болючість.

Таким чином, застосування цифрану сприяло покращенню загального стану хворих на пієлонефрит тварин, скороченню строків перебігу захворювання і їх повній збереженості, лікування виправдане як з фізіологічної, терапевтичної, так і економічної точки зору.

УДК 619:618:636.2

Токарчук Д. О., студент I курсу магістратури спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – Мізик В. П., старший викладач,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ НЕТРАДИЦІЙНОГО ЛІКУВАННЯ ПРИ СЕРОЗНОМУ МАСТИТІ КОРІВ

Мастит корів – надзвичайно серйозна проблема на сучасному етапі ведення тваринництва. За даними багатьох авторів, захворювання корів на мастит охоплює від 10 % до 70 % стада, а 8-16 % корів хворіють два рази і більше впродовж лактації [1,2].

Із захворюванням корів на мастит і засобами їх лікування тісно пов'язані якість і безпечність молочних продуктів для здоров'я людей, а також ефективність переробки молока [3]. У більшості випадків при лікуванні запалення молочної залози використовують антибіотики, які мають цілий ряд негативних наслідків. В зв'язку із цим зростає інтерес до використання засобів нетрадиційного лікування (геліотерапія, гомеопатія, фітотерапія) [4].

Виходячи із таких обставин, ми поставили за мету провести моніторинг гомеопатичних протимаститних препаратів, підібрати один із найдоступніших і включивши у схему лікування, вивчити його терапевтичну та економічну доцільність у порівнянні із засобами антибіотикотерапії.

Дослідження проводили починаючи з січня по липень місяць 2018 року. Матеріалом слугували корови української чорно-рябої молочної породи віком від трьох до восьми років із середньою молочною продуктивністю 5000-5500 кілограм молока, що належали ТОВ «Агрофірма ім. В.Д. Слободяна» Городоцького району Хмельницької області, у яких проявлялися класичні ознаки серозного маститу.